

FACTORII NATURALI ȘI ANTROPICI ȘI APARIȚIA DEZECHILIBRELOR ÎN NATURĂ

Marian NEACȘU¹

În constelația ecosistemelor terestre, pădurea a reprezentat și reprezintă o categorie aparte și de mare preț, datorită materiilor prime pe care le furnizează, posibilității de regenerare precum și multiplelor servicii cu caracter de protecție pe care le oferă asupra climei, solului, reglării hidrologice, rolului pozitiv igienico-sanitar, mediului prielnic de viață pentru plante și animale, precum și rolul peisagistic.

Tulburarea acestor ecosisteme a provocat neașteptate modificări în rețeaua interdependenței ecologice, cu influențe negative asupra mediului înconjurător.

În mare măsură, efectele acțiunii omului (efecte antropice) sunt dependente de raportul dintre resursele forestiere, de creșterea demografică și de nivelele de dezvoltare social-economică, diferențiate de la o regiune la alta, de la o țară la alta. Astfel, dacă în țările dezvoltate creșterea demografică este, cel mult, slab pozitivă, în schimb, în țările sărace, slab dezvoltate, cu ritmuri ridicate de creștere demografică, cu organizări și tehnologii învechite, continuă, în mod fatal, fenomenul de defrișare a pădurilor, urmate de noi dezechilibre ecologice. Exploatarea irațională a acestei resurse în aceste țări nu reprezintă perspectiva unui salt economic al acestora, ci apariția de noi dezechilibre și fenomene negative, iar contracararea acestora înseamnă cheltuieli mult mai mari decât valoarea resursei lemnoase în sine. Din păcate, în momentul de față și România se înscrie în rândul acestor țări care nu reușesc să valorifice rațional această resursă regenerabilă, dar care nu este regenerabilă.

Această resursă se poate degrada în timp printr-o exploatare exagerată, atât cantitativ, cât și calitativ, iar la acest aspect se adaugă și efectele negative datorate deprecierei factorilor protectivi generați de pădure (secete, înghețuri excesive, alunecări de teren, viituri, înzăpeziri).

Sectorul forestier, pădurea, este vulnerabil față de activități ilegale, precum furtul și tăierea ilegală de material lemnos (această activitate ilegală având consecințele cele mai grave), comparativ cu alte sectoare ale economiei naționale.

Cauzele mai importante ale acestei vulnerabilități sunt:

- amplasarea fragmentată a pădurilor și situarea lor la mari distanțe, precum și a unităților de exploatare și industrializare, care sunt răspândite în zone mai greu accesibile, predominant la dealuri și la munte. Aceste amplasamente le creează condiții „ferite” de prezența publicului, de presă și de organele oficiale;

---

¹ Direcția Silvică Argeș.

- în unele zone și în anumite perioade ale anului, controalele independente sunt rare, iar organismele publice de control nu dețin suficiente mijloace pentru aplicarea corectă a legilor;
- în zonele în cauză, pe de o parte, nu se fac suficiente controale, pe de altă parte salariații cu gestiune sunt, de regulă, slab remunerați, deși au în grijă bunuri valoroase, răspândite pe mari suprafețe și dispersat, motive care pot genera foarte ușor corupția și delincvența;
- multitudinea reglementărilor și a actelor normative, nefiind suficient corelate între ele, se pretează la interpretări diverse și la modificări prea dese;
- legislația actuală prevede sancțiuni relativ mici, comparativ cu valoarea daunelor produse de către infractori și persoanele care favorizează acțiunile acestora. Există cazuri când, în unele zone forestiere identificarea și pedepsirea celor corupți devine dificilă, întrucât printre vinovați se află chiar indivizi care anchetează sau sancționează.

Pe baza actelor de sancționare a contavențiilor și infracțiunilor produse în păduri, periodic se întocmesc rapoarte privind starea infrațională în pădurile unităților silvice. În aceste evidențe sunt consemnate tipurile de acțiuni ilicite, numărul lor, dimensiunile și valoarea pagubelor, a sancțiunilor aplicate etc. Ce trebuie să se rețină, este faptul că acțiunile ilicite descoperite și sancționate sunt, de regulă, mult mai reduse decât cele reale.

Un aspect, mai puțin pozitiv, este acela că întotdeauna o parte dintre specialiștii din acest domeniu se străduiesc să păstreze în secret informațiile din sectorul forestier, în final acest fapt ducând la o încurajare a faptelor ilegale.

În perioada 1990-2005, amploarea și efectele tăierilor ilegale în sectorul forestier au fost strâns legate de specificul perioadei de tranziție de la economia forestieră socialistă, la economia forestieră de piață. În ultimii 15 ani, sectorul forestier a avut o evoluție dintre cele mai negative, iar factorul alarmant este că anumite fenomene, precum tăierile ilegale de material lemnos, s-au amplificat, atât ca volum, cât și ca număr de persoane implicate, cu fiecare an ce a trecut. Astfel, clasa politică a tergiversat atât reconstituirea dreptului de proprietate asupra pădurilor, cât și adoptarea legilor forestiere românești, cerute de acest obiectiv. Populația rurală a intrat într-o sărăcie avansată, autoritățile de control s-au dovedit ineficiente, s-a extins și s-a generalizat blocajul financiar. Într-o astfel de atmosferă confuză, guvernele postdecembriste nu au reușit să controleze suficient autoritățile centrale și locale responsabile cu redresarea stărilor negative din fondul forestier. În domeniul silviculturii, cele mai mari abuzuri și ilegalități au fost:

- încălcarea prevederilor amenajamentelor silvice prin punerea în valoare a masei lemnoase fără respectarea regimului silvic;
- marcarea și exploatarea arborilor cu încălcarea prevederilor normelor tehnice;
- neexecutarea controalelor în parchetele în curs de exploatare;
- încălcarea regulamentelor de licitare a masei lemnoase;
- activitate necorespunzătoare în activitatea de pază a pădurilor și a menținerii integrității fondului forestier;
- împăduriri executate necorespunzător;
- slaba calitate a personalului din structurile autprității centrale a statului care au răspuns de sectorul silvic.